

Лови Саг

БРОЈ
888УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 15 септембар 1940

ЗА УРЕДНИШТВО ОДГОВАРА
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVII

× На предлог г. Председника Министарског савета, одликован је указом Краљевских Намесника, орденом Светог Саве трећег степена, председник новосадске општине г. др. Милош Петровић.

× Г. Димитрије Бојић, нови начелник Финансиског одељења Банске управе, примио је ових дана дужност од досадашњег начелника г. Радована Милетића.

× Г. др. Бранко Илић, сенатор и лекар, који је свој годишњи одмор провео на Бледу, вратио се у Нови Сад.

× Под председништвом госп. Радивоја Врховца, одржана је 8 о. м. седница књижевног одбора, на којој је расправљано о даљем раду и донесена су потребна решења. На крају седнице обављен је избор Матичиних нових стипендиста.

× Удружење резервних официра и ратника у Новом Саду прославиће данас 15 о. м. своју славу, као успомену на дан пробоја Солунског фронта.

× Госп. др. Петар Адамовић, главни градски физик, наступио је ових дана годишњи одмор. Исто тако наступио је годишњи одмор и начелник одељења Градског поглаварства г. Р. Ракић.

× У прошлу недељу одржана је скупштина Здруге за издавање листа „Народна свест“, на којој је поново за председника изабран г. Сава Гркинић. На крају скупштине донесена је одлука да се отпочне са издавањем листа „Народна свест“.

× Новосадски месари траже од првостепене управне власти да се максимална цена масти са 20 повиси на 26 динара.

× Удружење југословенских пензионера у Новом Саду, Лазе Телечког 32 јавља, да је умро члан Стеван Нађвински, учитељ у певњи 6 о. м. — Друштво је исплатило његовом сину госп. Јовану Нађвинском, наставнику Грађанске школе посмртнину од 2640 динара. Наше саучешће!

× Услед спекулације, која узима све веће размере, Новосађани не могу да се снабдевају најважнијим животним намирницама. Тако је маст у Новом Саду постала драгоценост, до које се долази врло тешко.

× Припремни одбор Градског већа расправљао је прејуче о нацрту одлуке о организацији апровизиције града Новог Сада. Према овом нацрту, апровизиција се поверава Градском привредном предузећу, које ће снабдевати грађанство брашном, хлебом, машину и огревом.

„И падоше витезови...“

*„И падоше витезови,
Снага нам је у тој жртви,
Јер ми неби оживели,
Да сад они нису мртви.“*

Земља наша, ово гнездо соколова, претворена беше у гробиште бело. Борило се и умирало се за ову свету земљу, која је двоструко робовала: од ависког ковопаца и европске тираније. Кад год се потлачени народ покушао даћи против силе, Европа би му викнула: „Стој, буди род!“ И звер се није опорала, али се лов наставаљао.

И тако нашем народу није остало друго, него молити Бога да му даде снаге одгојити своју децу тако да, кад дође час, буду осветници мајки и отаца. Јер ко је крво у себи мисли осветиоачке и носио у рупи гусле јаворове тај је добио снагу веровања.

По пустоши мртве државе и мртвих снова ходао је гуслар-певач да буде сејач свете и славе; куд је пролазио певао је и сејао.

Тако је наш народ титанским напорима и вером у испуњење дедовског пророчанства, коме смо ми данас сведоци, одбацио туђу силу, створивши од своје историје изложбу печених и одераних живих бића и несрећних окованих галијаша.

Повест нашега народа постаде повест мучеништва, повест јед-

ног лова. Од оца, деда прадеда, убијаху нас али не убише, умирасмо али не умресмо.

Из земље натопљене крвљу ницало је ново покољење.

И после осам столећа бајања у мраку старих векова, син оне трагичне Југовића Мајке и брат оне тужне Косовке Девојке збаци са нас јарам туђина. У појави тог седог југословенског Леонида, неумрлог Петра Великог Ослободноца врпали се историја југословенске Голготе и Васкрсења, историја крвавих мегдана, неоплаканих гробова, обешчашћених прагова, пустих огњишта и величанствене победе.

Датуми страдања нижу се у календару наше историје. Јунаци су падали и својом крвљу натапали земљу без јаука и шкрипања зуби. Из крви хероја ницали су нови звани и незвани јунаци. Сваки мученик давао је по два осветника.

Томиславово и Душаново царство данас је једно. Жртве су искупљене.

Захвални народ од Триглава до Вардара, од Суботице до Јадрана, уједињен је у једну велику, сважбу, моћну и јединствену Југославију.

*„И падоше витезови,
Снага нам је у тој жртви,
Јер ми неби оживели,
Да сад они нису мртви.“*

Недеља Црвеног крста

По чл. 42 т. 11 Закона о Друштву црвеног крста, једна цела недеља (7 дана) у години, рачунајући од треће недеље у месецу септембру, посвећује се пропаганди идеје Црвеног крста, прикупљању чланова и убирању прилога у целој земљи. Те недеље ниједно друго друштво не може прикупљати прилоге нити вршити какве приредбе, већ једино у споразуму са Црвеним крстом и за Црвени крст.

Ове године Недеља Црвеног крста почиње 15, а траје закључно до 21 септембра. По Закону о Црвеном крсту за то време за возицу железницама, бродовима, аеропланима и свима осталим средствима за јавни саобраћај између два или више места наплаћује се обавезно прописана такса у корист Главног одбора друштва, и то: 0.50 динара за сваку карту до 100 динара, а још по толико за сваку започету стотиву, преко 100 динара.

За исто време поред редовних поштанских такса за свако писмо и дописницу у унутрашњем саобраћају пошиљаци су обавезни да плате и засебну

таксу од 50 пара у корист Црвеног крста, која се лепо на самој пошиљци у виду нарочите марке Црвеног крста. Ова се марка може купити у пошти и код сваког приватног продавца марака. Уколико пошиљалац пропусти да плати ову таксу, оставља се примаоцу на вољу да је он плати. Ако ни пошиљалац ни примаалац не плати ову таксу, пошиљка ће се вратити као неспоручена у место предаје. Ова такса од 50 пара наплаћује се код предаје и за препоручена писма, дописнице, пакете (обичне и вредносне) и телеграме у унутрашњем саобраћају. За пошиљке које гласе у иностранство ова такса није обавезна, али се пошиљацима с обзиром на циљ Друштва црвеног крста препоручује да је плате и за ове пошиљке.

Такса од 0.50 динара наплаћиваће се и на све улазнице у позоришта, кинематографе и друге приредбе за јавну забаву.

Актуелни догађаји о ситуацији у свету истакли су неопходност и важност спреме Црвеног крста за извршење поверених му тешких и узвишених

× Начелник Банске управе инж. г. Гаспарини конферирао је ових дана са председником Петровградске општине госп. Цветковим.

× Председници општина из Дунавске бановине састајаће се и убудуће и доносиће заједничке одлуке како би се најфикасније обезбедило снабдевање градског становништва жавотним намирницама и горивим дрветом.

× Наш неуморни национални радник, г. др. Коста Поповић, сенатор и адвокат из Сомбора, вратио се ових дана са годишњег одмора.

× Месни одбор Аеро-клуба „Наша крила“ у Тателу осветио је ових дана своју прву једрилицу.

× Масонска ложа у Петровграду поклонила је свој дом Среском одбору Црвеног крста.

× У свим школским срезовима у Дунавској бановини основаће се Књажнице среског наставничког већа.

× У Петровградску гимназију уписало се 1140 ученика, а у трговачку академију 266 ученика.

× На пијаци у Белој Цркви појавио се нови кукуруз. Продаје се клип по пола динара.

× У Бачкој Паланци је ове недеље основана чиновничка наставничка задруга.

× У Баватском Брестовцу одржан је тегај соколске приправности.

× Како јављају из Вршца, слаби изгледи за претстојећу бербу грозња утичу на даље подизање цена вина.

× Ових дана је пензионисан инж. г. Ђура Жакић, двадесетогодишњи директор Тителске Водне задруге за исушивање шајкашких ритова.

× Школски надзорник за Срез великобечкеречки г. Драгомир Ивановић премештен је ових дана у Смедерево.

× Петровградски економ Милан Воргић обесио се јер је пред Петровградским судом изгубио парницу.

× На две године робије осуђен је Петар Мошорински ратар из Српског Итебеја због лажног сведочења пред судом у Петровграду.

× Бивши срески начелник Жабаљског среза г. Драгутин Маринковић ослобођен је ове недеље од стране Окружног суда у Новом Саду од оптужбе, да је на име својих дневница наплаћивао веће своте.

задатака. Поред помагача војног санитета за негу рањеника и болесника у рату, Друштво црвеног крста имаће дужност да суделује и у организовању противвадушне и противгасне заштите становништва. Међутим, његова сретства недовољна су и несразмерна према задацима који га очекују за случај рата.

Стога сви без разлике треба да пруже своју сарадњу Црвеном крсту уписом у чланство и да га ове недеље својим прилозима што издашније помогну.

Прослава у Новом Саду

Од 15 до 21 септембра о. г. одржава се у целој нашој земљи Недеља Црвеног крста, којом приликом сви наши грађани треба да манифестују своје разумевање и љубав према нашем Црвеном крсту и потпомогну га што већим прилозима за извођење његових великих задатака.

У Новом Саду у недељу 15. септембра прикупљаће се добровољни прилози по улицама града, а у среду 18. септембра приредиће се „Забавно вече“ у Трговачком дому. Умолјавају се грађани Новог Сада, да свој Одбор Црвеног крста потпомогну што обилнијим прилозима и што већом посетом приредбе.

МИ И ВЕРСАЉ

Нема ни цене ни погађања за жртве пале у стихийској борби за стварање Југославије.

Извесни кругови на страни, па и неки појединци код нас, којима то иде у прилог или из преживелог идеолошког уверења или из простог рачуна заступали су гледиште, разуме се изван граница ове земље, да је и Југославија створена Версајем и да за свој опстанак има првенство њему да благодари. Међутим, то је мишљење тенденциозно и протурано од извесних, које ми идентификујемо са издајницима.

Ако су творци и протагонисте Версаја, кога су намеравали да продуже до у бесконачност, сматрали да су нам само папиром Версајског уговора дали државу и њеву независност, то се грдно varaју. Ми знамо да смо данашњу државу стекли и то са пуно части, гигантском борбом кроз векове, и да само исполнској борби читавог народа и милионских жртава имамо да благодаримо за своју националну слободу. Они, који су свој критеријум наше слободе заснивали на помоћи пруженој у Светском рату, прикривајући прави разлог тих помоћи, знали су да раде више са себе саме него за нас. Уосталом, то су нам за двадесет година поратног живота добро наплатили.

Такав критеријум и политику која му је следила време је оборило. Ми своје мишљење базирамо на становништу: да се крв и положени животи не могу ничим платити и да се жртве пале за Отаџбину не могу са ничим упоредити. Наша земља није стварана на папир и на папир се не може да растура. Наша права на Југославију, нису производ предавања, конференција, одлука за зеленим

столом и тежње за ослабљењем и цепањем других нација, већ наше историско, народносно и навојено право на сопствену територију. Они, који су за своју државну егзистенцију, и мали да заблагодаре само Версају скупо су то платили. Они су две деценије варани и уљуљкивани у моћ Версаја, његов и његове протекторе, а отрезнили су се тек пред сломљеном државом. Идеја Народног Фронта и Велики Оријент, били су неограничени господари у тим земљама и то у отсудним догађајима па није ни чудо што су и врхове и масе успели да заведу. Ове немани старале су се и код нас свим средствима да преставе истину као лаж: рушећи нам обичаје, исмејавајући легендарну храброст и националну традицију, а лаж као истину, уносили међу нас све поборе посудодемократије са запада.

Они су свесно прећуткивали, мада су знали, да смо ми сваку стопу данашње Југославије залили сопственом крвљу. Знали су да је за величину данашње наше државе из сваке наше куће приложено по неколико живота. Знали су да свака наша породица и данас оплакује по неког за чије кости никада неће сазнати где су остале.

Зеленокадровцима и забушавцима ишло је у прилог да тврде да Југославија за свој опстанак,

поред других чиниоца, има првенствено да захвали Версају. Тиме су хтели да преко славе хероја у рату баце застор и не само да је изједначе са њима, већ и да их превасију, протурални своје лажне услуге новоствореној држави:

Ти који су тако гледиште заступали, ортаковали су са нашим старим непријатељима како за време прошлог рата тако и после њега правећи уносне послове, а после најновијих догађаја њихови ортаци седе у Лондону или на оптуженичкој клупи.

Нашу државу нису створили лиферанти, лихвари и кукавице, који не знају за узвишенији идеал од новца, већ ратници и јунаци, који никада па ни данас — из урођене скромности нису то истицали нити су тражили да им се идеали и жртве уновче. Напротив, у њихово име прсили су се они, који са њима и са њиховим жртвама нису имали ничег заједничког.

Ми знамо да се најбоље одржава она кућа која је жртвама завидана. Нема јаке куће без домаћих светиња и успомена. Нема јаке државе без увиданих поколења. Југославија у себи носи сажете све те елементе, а доказ је и то што се упркос тешких догађаја, њена државна заједница респектује. На таквим темељима стоји Југославија.

Доброслав Раонић

Велика наградна лутрија новосадских новинара

Лутрија са оригиналним главним згодитком који одговара духу времена и данашњим потребама

Произвођачка задруга професионалних новинара у Новом Саду, која је недавно основана са циљем да ради на економском и социјалном побољшању прилика својих чланова, по одобрењу Министарства пољопривреде приређу велику лутрију са наградама и стварима. Главни згодитак ове лутрије је врло оригиналан и одговара духу времена и прилика. Састоји се из комплетне зимнице. Све што је потребно за једну велику породицу за зиму дато је као главни згодитак и то, између осталог: вагон горивог дрвета, једна дебела свиња, два цака брашна, 50 килограма пасуља, 100 килограма кромпира, 25 килограма шећера, 25 флаша вина, 150 кутија и флаша раз-

них конзерви и, затим се у главном згодитку налази кафа, чај, чоколада, пиринач, триз, какао, суво грожђе и друге потребе за једно кућанство. Укупна вредност главног згодитка износи 120.000 динара.

Даљи главни згодитци су: мотоцикл, кухињски намештај, радио апарат, бицикл, штоф и прибор за мушко одело, материја за женску хаљину и други корисни поклони.

Укупно се даје 1000 добитака у вредности од 120.000 динара.

Цена једне срећке је 20 динара. Извлачење ће се одржати 15 децембра 1940 године у Новом Саду, у присуству представника финансиских и полицијских власти.

У Новом Саду је завладао јак талас скупоће

После укидања званично одређене цене пшенице и кукурузу, на житном тржишту и свима пијацима, на којима се продају најважније животне намирнице, сасвим нагло је дошло до невероватног повишења цена. У првом реду, услед укидања максимирана цене пшенице, брашна и кукуруза, покупила су одмах ова три важна артикла, али ни остале животне намирнице нису остале непоштеђене од новог јаког таласа скупоће у Новом Саду.

Нови Сад је одувек највише страдао од скупоће, па је то и данас случај. За новосадске домаћинце су опет настали црни дани, пошто ни њихов досада већ неколико пута повећавани буџет за кухињске издатке ни-

је довољан да задовољи домаће потребе баш услед новог таласа скупоће на новосадској пијаци. Поред пшенице, брашна и кукуруза, поново су покупили и месо, хлеб, патлиџан и све остале намирнице, без које се редован домаћински живот не може замислити.

На новосадској продуктној берзи је последњих дана цена брашна повишена за 25 динара, а цена кукуруза са 102 динара! Охрабрени овим примером, новосадски пекари су похитали да својевољно повисе цене хлеба за 75 до 100 пара по килограму. Цене хлеба су у нашем граду достигле незапамћену висину, а та недаћа најтеже погађа баш оне најсиромашније слојеве становаштва Новог Са-

да, чија је главна намирница хлеб!

Према свима изгледима скупоће у нашем граду ће се и даље ширити, па је међу потрошачима завладала велика забринутост и људи се питају, докле ће та невероватна скупоћа трајати и да ли су надлежни у стању да енергичним мерама, новим наредбама једном заиста на радикалан начин стану на пут овом беспримерном повишењу цена најнеопходнијих животних намирница? Резултати досадашњих наређења надлежних на пољу борбе против скупоће на несумњив начин су показали, да досадашње методе на том пољу нису ни у којој мери могле да спрече стално и катастрофално поскупљивање животних намирница.

По нашем мишљењу, надлежни би требало да предузму једном најрадикалније и најдрастичније мере, да се овом великом социјалном злу једном за свагда стане на пут и да се учини крај перманентној паници и депресији, које невероватна скупоћа изазива међу социјално најмање обезбеђеним грађанима. Јер ако се и даље буде допуштало, да произвођачи и продавци важних намирница продуже са повишењем цена, Новосадјанима прети озбиљна опасност да дочекају тешку и жалосну зиму!

Из старог Новог Сада

Како је потомак Чарнојевића говорио док је носио полициску униформу?

До 23 јуна 1848 био је краљевски комесар града Новог Сада Петар Чарнојевић кога је сменила мађарска влада и поставила је свога сигурна човека Морица Сенткираља. Ова је смена наступила сигурно за то, што је Мориц Сенткираљ пружао више гаранције за успех мађарске револуције, него Петар Чарнојевић. После те смене упутио је Чарнојевић акт новосадском магистрату ове садржине: „Од јуче престао сам бити краљевски комесар ове вароши и тако је учинен коначан мом званичном опћењу са магистратом. Зато овом приликом, као једанствени грађанин свога Отаџбине и као Србин, желим неколико речи проговорити варошком магистрату, у ком већи део грађана оним језиком говори, који је и мој народни језик. Новосадске грађане притискује терет разних криваца, које сам ја додуше морао кажњавати, поред свега тога нисам могао поверу ми дужност потпуно извршити, јер су се бунтовници намножили. Много ће година протећи, док се Нови Сад од политичких преступника очисти, и стекне оно поверење, које је град имао, а изгубио је због пострекавања ових људи занешешака, који су у овој вароши свој стан подигли. Нови Сад је лакоислено поверење изгубио. Преступници ће свакако за сваки случај искусити казну. Знам, да је права жеља разумних грађана ове вароши, да оне који су мир пореметили стигне заслужена казна и да се тиме збрише бачена љага са ове вароши. За то је дужност сва-

кога честитог грађанина пружити руку кривичној власти, нарочито новонаменованом, због чистог отачественог карактера, због човекољубља и бестрастија у целом краљевству познатом краљевском комесару Јакунском капетану г. Морицу Севткираљу, и њега у званичном поступању, и истраживању и наказнију преступника, снажно потпомагати. Особито препоручујем магистрату да предпохваљеном господину више искренности и чистосердја покаже, него што је према мени показало, јер искрено исповедати морам, да је магистрат могао отстранити многа зла од овога града, која ће морати пасти на град. Препоручујем свима, да са бунцијама сваку већу пресеку и не се поврати поштовању закона и не узму добру вољу, да ће на путу закона остати, јер је у прошавшим месецима показало политичку слабост и неспособност за уживање слобода. Само покрај савршене покорности закона и покрај поштовања законске власти, може имати варош своју будућност. У противном случају куцнуће судни час над Новим Садом и остаће само спомињање где је Нови Сад стајао. Нек ми верује новосадски магистрат и сваки мирољубиви грађанин, да несретна новосадска општина никакве будућности имати не може.

Сви народи краљевине Мађарске са чуђењем гледају на побуњене Србе и сви се оружају против њих. Изображени народи са одвратношћу гледају на ову буњу, која ће донети само опустошења и неописане невоље. Моје је уверење, да кад се народ српски од пострекача отресе, он ће сам учинити освету над пострекачима и његовим поглаварима. После овог опомињања, уверавајући магистрат о мом наклоњењу, остајем у Врбасу, 24 јуна 1848, Петар Чарнојевић с. р.“

Међу главне покретаче, како их назива Петар Чарнојевић, спадао је млади Светозар Милетић. Како се на овога акта види, 1848 су Милетић и Чарнојевић стојали у противничком табору. За Чарнојевића био је Милетић бунтовник и он је веровао, да ће српски народ, „учинити освету“ над бунтовницима, па и над Милетићем. Судбина је хтела да су се Милетић и Чарнојевић нашли на једном терену на Благовештенском сабору, јер су у знак протеста против диктаторског поступка аустријског ћесара Франца Јосифа, за чији је рачун Милетић повео српски народ у борбу против Мађара, заједно напустили скупштину. Дакле, Милетић је ступио на линију Чарнојевића!

Милош Попара

Добро чишћено одело је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Бр. Петра П. 4
чисти суво Ваше одело

ХЛЕБ И ДАЉЕ ПОСКУПЉУЈЕ У НОВОМ САДУ

А опасност од несташнице хлеба још ни дан данас није минула. „Нови Сад“ је у своје прет-прошлом броју објавио чланак, у коме је навео изјаву новосадских пекара и млињара, који су се жалили на велику оскудицу у брашну, услед које нашем граду у највећој мери прети опасност да једног дана, и то можда већ ускоро, остане без хлеба. Још раније је између млињара и пекара био постигнут споразум, да млинови новосадским пекарима стављају јевтино брашно за хлеб на расположење, како би они могли да продају хлеб по максимираној цени. Али убркос свега тога, на пољу снабдевања хлебом нашег града, стално су се јављале велике тешкоће.

Пекари и млињари су предузели акцију код општинског поглаварства у циљу да се ово мучно и по цео наш град толико важно питање већ једном ликвидира, па је та акција донекле довела до резултата. Претседник новосадске општине г. др. Милош Петровић предузео је кораке код надлежног министарства у Београду, како би се ово питање радикално и хитно решило. У међувремену, влада је укинула уредбу о максими-

рању цена пшеници и брашну, у нади да ће се на тај начин учинити крај великој оскудици у пшеници и брашну на нашим тржиштима.

Прва видна последица ове реформе била је: поскупљивање хлеба у Новом Саду. Данас новосадске домаћице имају да плаћају за први хлеб 4.25, па чак и 4.50 динара. Према томе, укидањем максимирања цена пшеници и брашна није многобројним потрошачима хлеба учињена никаква услуга, шта више, после новозаведеног стања, прети озбиљна опасност да ће се цене хлеба и даље повишавати и можда достићи баснословну висину. А поред тога, ми ни данас још нисмо сигурни да ћемо до краја бити обезбедени на пољу снабдевања ове најнеопходније намирнице, пошто су сада потрошачи брашна и хлеба изложени новој опасности, да их произвођачи брашна и хлеба убудуће изненаде новим повишењем цена, позивајући се при томе на оскудицу у пшеници.

Питамо се, да ли ће се ово врло важно питање већ једном решити?

Дајте нам закон о заштити омладине

Здрав дух у здравом телу. Здрава омладина, јака држава. Те сентенције воде нас да апелујемо на законодавне факторе да у оквиру нових економских и социјалних реформи издају Закон који ће се бавити искључиво заштитом, васпитањем будућности наше омладине.

Створити јаку државу значи заштитити народ и обезбедити га у економском и социјалном погледу. А да би се заштитио народ треба заштитити омладину. Национална дужност и потреба снажне државе налажу бригу о васпитању омладине која треба да је душевно и телесно здрав члан народа. Омладина треба пружити заштиту и подршку како би се тиме побољшала радна способност сваког омладинца да се индивидуално изгради и поставе кори-

стан члан друштва и добар држављанин.

Аналогно томе треба у основи забранити дечји рад. Омладина ће се заштитити пред сувишним напором са ограничењем радног времена и забраном ноћног рада. Слободно време потребно за усавршавање у једном позиву, телесно васпитање, формирање своје сопствене личности, државно-политичко васпитање, оскудност омладине и сходно искорисћавање истог, треба да буду основна начела приликом доношења тог новог закона.

Тим поводом не треба занемарити ни решење питања економског обезбеђења и социјалног осигурања омладине, казне за кршитеље тих прописа, као и надлежности органа којима ће се ставити у дужност надзор о примени донетих прописа.

Цртице из живота великих људи

Незгодно тетовирање на краљевој руци

Чувени француски војсковођа Бернарот, који је под именом Карл Јохан XIV постао краљ Шведске, потицао је из сиромашне француске породице и био у младости наредник у француској револуционарној војсци. За време владавине цара Наполеона, Бернарот се нарочито истицао и постао генерал. Цар је овог човека необично ценно и волео.

За време револуције у Француској, Бернарот је учинио нешто због чега се после, као краљ Шведске, до смрти кајао.

Он се за време револуције тетовирао. То кобно и скроз незгодно тетовирање се налазило на његовој левој мишици и краљ га је брижљиво крио од свакога, па и своје жене. Али једног дана је краљ Карл Јохан XIV теже оболео и његов дворски лекар је пронашао тетовирање и прочитао текст на њему.

Он се иронично осмехнуо, јер је знао за краљево порекло. Краљ је одмах приметно подругљиви осмех лекаре и рекао му на крају:

— Надам се, господине докторе, да о овом свом открићу никоме нећете причати. Ово тетовирање се ничим на свету не може отклонити, иначе га ја занста не бих трпео на својој руци..

А шта је било то тетовирање? Насред мишице налазила се Јакобинска капа, а испод ње је на француском језику било исписано: „Смрт краљевима!“

И један краљ је ту републиканску лозинку носио на својој руци све до смрти..

• НЕЗАБОРАВИТЕ, да нове Јоргане и мадраце можете наручити, а старе поправити уз врло јевтину цену код ЛУБИЦЕ ПЕТРОВ, Јорганџице, Нови Сад, Скерлићева 29.

Куда ово води?

Из дана у дан нестаје појединих артикала животних намирница из јавног промета. Народ је почео очајавати у бризи, како ће исхранити своју породицу. Као да ударем некаквог чаробног штапића не стаје животних намирница. До неки дан биле су пуне наше касапнице сланине и масти, а данас од једанпут свега тога нема. Људи се питају ко то тако брво потроши, да је одједном настала оскудица у томе артиклу? Сви су изгледи да се намирнице крију, па да трговци чекају на веће цене. Наша новосадска богата пијаца данас даје само четврт килограма масти, јер су се трговци бацили у бригу да сваки потрошач добије макар мало. Ово касапско старање о потрошачима много нас забрињује. Тако је пре извесног времена, на велику невољу потрошача био максимиран кукуруз по 170 динара метар. Кад се кукуруз нашао у магацима богатих људи, укинута је максимална цена и данас је кукуруз скочио на 450 па и 500 динара. Ваљда је и ово учињено, да се помогне сиротиња. Сита је сиротиња овакве велике бриге за њену исхрану! Да није нешто слично и са машћу? Откада је људи, било је грамљиваца за богатством, али како се данас развија та грамљивост, забрињује поштен свет не само који не зна како ће исхранити своје најближе, него докле ће та богаташка грамљивост одвести овај бедни сиромашни народ. Паметно би било, да се ти грамљивци умере, док још имају времена. Они би морали да знају да и стрпљењу може или мора доћи крај. Шта мисле овде, пусто им остало!

Siera

радио опет први
Продаје и на отплату

РАДИО-ЛУКС, Дослер Мирко
Пашићева ул. 31

КЊИЖЕВНОСТ

Изашло је бр. 3 планинарско-туристичке ревије „Путник“, Нови Сад. У садржају: Франсе Месесвел: Са наших језера на југу; Адам М. Угриновић: Поморавље; Саво Меденица: Мојковац на Тари-Мали Кајмакчалан; Васа Стајић: Први опасни успон на Комове 1841 године; др. Сима Гровданић: Сатуреја Монтана; др. Радивој Симоновић: Планинарске куће на незгодном месту; Станислав Бајић: Значај туристичких савеза; Виша угоститељска школа у Београду; разне вести; Домаћа и страна туристичка литература; Весник Друштва Фрушка Гора; Путовања и налети; Железничке повластице.

Годишња претплата 50 динара. Уредништво: Нови Сад, Друштво Фрушка Гора, Краљице Марије 14/1.

Писма и рукописе, који се односе на уредништво „Нови Сад“, треба слаати на адресу: Нови Сад, поштански фак. 14.

КОНАЧНА РАСПРОДАЈА! Искористите прилику док још има робе у радњи!

Велики избор у женском, мушком и дечјем рубљу, чарапама, ципним марамицама, пешкирима, краватама, рукавицама и разне друге галантериске робе.

„ЛАФАЈЕТ“ **НОВИ САД**
Краља Петра II. 2.**НАРОДНА ПЕСМА**

Пошетали девер и снајица,
Девер снаји тихо беседио;
Снајо моја, жута дуња моја
У чијем си двору пожутила,
Јел' у нашем ил' у твоје мајке?
Снашница му тужно одговара,
У вашем сам двору пожутила
Имаш мајку као луту змију,
Имаш брата жеравицу живу.
Девер снаји тихо беседио
Кад је мајка лута као змија,
А ти овда буди сунце јарко,
Сунце сија змија се увија,
Кад је братац жеравица лута,
А ти буди тиха вода ладна,
Тиха вода жеравицу гаси.

ПОПУЛАРНА МЕДИЦИНАУлога лимуна у дијети
за мршављење

По мишљењу медицинских стручњака, лимунова дијета може донекле изавати мршављење код човека, али се то може сматрати само као пролазна појава и дебљње се одмах после прекида лимунове дијете поново продужује. Мршављење је индивидуална ствар и сваки човек стога треба по нарочитој дијети да предузме мршављење, чувајући се при томе да употребљава равна, обично сасвим некорисна или штетна вештачка средства, као што су пилуле и разни екстракти и медицине.

Отисци прстију се наслеђују

Премда стручњаци тврде да не постоје два човека на свету, који би имали истоветне отиске на прстима, ипак у појединим породицама чланови показују често невероватну сличност у својим отисцима прстију. Константно је да се отисци прстију са својим карактеристикама у линијама могу наследили од родитеља. Неки научници верују да би се на основу овог закључка могла створити читава нова метода утврђивања очинства.

Вата у служби хигијене

Вата се већ одавно практично употребљава не само у сврхе лечења, већ и у сврхе хигијенског одевања. Вата је, као што је познато, топловоша, и стога се може добро употребити као постава за капуте и мантиле. Капути постављени ватом су топлији од свију осталих капута, јер је вата лака и мека, а између њених влакана налази се ваздух, који чува топлоту тела које покрива. Нововатирава одела и зимска капуту су топлији од старих, јер у старим оделима је вата згњечена, стегнута и не садржи већ толико ваздуха у себи.

СВАКА КУЋА
ТРЕБА ДА
ИМА СВОЈУ
КЊИЖНИЦУ
А СВЕ КЊИГЕ
ДОБИЈЕТЕ
У КЊИЖАРИ
„СЛАВИЈА“

Модерно рено-
вирана, проши-
рена и преуре-
ђена**ЕЛИТ****НАВАНА-ВАР**
преко пута
ПОШТЕОд првог нов ар-
тистички програм
нова музика у ка-
зани и бару**Кроз весели и ведри Нови Сад**

Једна веома замршена ствар — Лалина равнотежа — Уображена девојка — Кобни неспоразум

Једна млада и лепа Новосадљанка отишла је у државну болницу да посети младог чиновника, који се био тешко повредио приликом једне аутомобилске несреће, а који је, узгред буди речено, био веома близак њеном срцу.

Дама је ушла у болнички ходник и нашла ту млађу жеву, за коју је претпоставила да је болничарка. Ова јој је рекла:

— Сада није време за поселивање болесника, госпођо!

— Али... ја бих вас молила да ме пустите код чиновника Марковића... знате... он ми је мило, близак...

— А шта сте ви чиновнику Марковићу?

— Његова рођена сестра. Тобожица болничарка је на то радосно узвикнула:

— Баш ми је мило, драга госпођо, ја сам, знате, његова вечана жена...

Један наш весели суграђанин из Салаје искао је пре неког вечера неколико литара доброг сремског вина у једном локалу у Темеринској улици. Одједном је у бирцуз ушао његов стари познаник, и видевши га јако пијаног, прекорним гласом му рекао:

— Ала си се ти, Триво, наљоско!.. Једва те ноге држе... Колко си већ до сада попио?

Занимљивости из целог света

Село у коме се рађају само мушкарци

Енглеско село у грофовији Дентон постало је чувено по томе, што се у њему већ пуве две године рађају само мушка деца. За последњих 25 месеци, према јавној општинској статистици, родило се 29 деце, све сами мушкарци. Овај случај је у највећој мери заинтересовао и енглеско лекарско друштво, које упркос свестраног проучавања није могло још да реши ову велику тајну. Интересантно је да су жене, које су раније у другим селима рађале девојчице, доселивши се у Дентон, рађале само мушку децу.

Оригинална реклама америчких железничких друштава

Америчка железничка друштва чудном и веома оригиналном рекламом желе да повећају саобраћај путника на својим пругама. По њујоршким улицама недавно су се појавили ови пропагандистички плакати америчких железничких друштава:

„Ако желите да путујете по овом свету и видите све његове лепоте, путујте увек железницом! Ако желите брзо да доспете на онај свет, путујте ави-

оном и аутомобилом!“

На једном плакату неки духовити Јенки је ставио ову примедбу:

„Остају на овом свету најсигурније, ако будем ишао пешке!“

Државна Класна Лутрија

НОВО КОЛО

Прво вучење 11 октобар

Срећке се добивају код овлашћеног главног продавца

ЛУСТИГ ЛАЈОШ

банкарска радња

НОВИ САД

Краља Александра ул. бр. 13

Велике могућности за
вгодитак!

* СТРУЧЊАК КЊИГОВОЂСТВА, доводи у ред запуштено књиговођство и свршава српску, немачку и мађарску кореспонденцију. Позив прима се под „књиговођа“ у администрацији листа „Нови Сад“.

ЧОВЕКОВА ВИСИНА

Висина код човека је према половима различита и сам процес растења тече различито.

Висина код мушкараца достиже обично у двадесет и пет година свој врхунац. После тога нема више растења, сем у изузетним случајевима.

Код жена је овај процес растења завршен већ у седмнаестој години.

УЗРОК ГРЧЕВА У НОГАМА

Према најновијем медицинском схватању, грчеве у ногама изазива, у већини случајева, акутно сушење мишића у ногама. Неки лекари против овог зла препоручују да се пре спавања попије чаша хладне воде. На тај начин преко ноћи изостају грчеви у ногама.

Али ако би се у току ноћи ипак јавили, треба устати из постеље, ухватити листове ногу рукама и, по потреби пажљиво их масирати.

ТРГОВАЧКИ ДОМ

(Lloyd)

Кафана и ресторација

Добра кухиња
Одлична пићаОркестар Калочана 14
и 15 о. м. опрашта се
са цењеном новосадском публикомА од 16 септембра
свако вече концертира оркестар
Жига Ернеа

Посебне просторије

Винове лозе, воћне саднице и
руме у најфинијим сортама под
гаранцијом можете добити код**Ладислава Шевара,**дипломираног виноградара и
поседника расадника
ПЕТРОВАРАДИН,
код железничке станице.Телефони: канцеларије 71-70
расадника 71-64

Тражите ценовник!

ХОТЕЛ „СЛОБОДА“

од данас сваког дана

СЕНЗАЦИОНАЛНИ

ВАРИЈЕТСКИ

ПРОГРАМ

у ресторану хотела